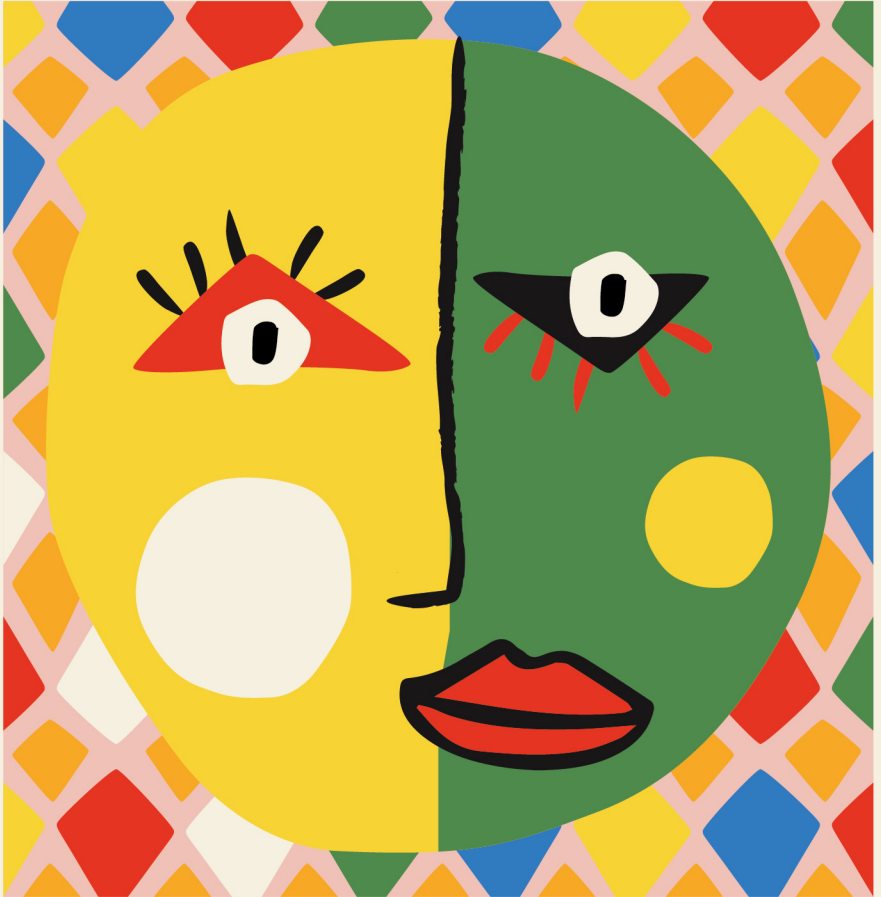

ASUMAN PORTAKAL

picasso'nun
GÖZLERİ

ASUMAN PORTAKAL

picasso'nun
GÖZLERİ

PICASSO'NUN GÖZLERİ

© 2021, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Asuman Portakal
EDİTÖR: Burhan Düzçay
DÜZELTİ: Özge İpek Esen
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2021 (2000 adet)

ISBN: 978-605-285-518-8

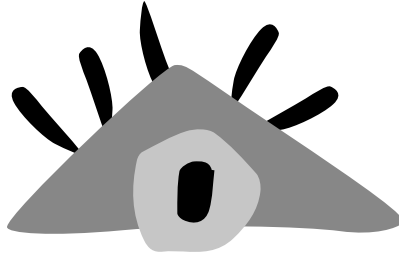
Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

ASUMAN PORTAKAL

picasso'nun
GÖZLERİ

Asuman Portakal

“Düşler diyarına açılan yollarda yürüyorum. Çizgiler, sözcükler, renkler rehberim oluyor. Bazen sözcükler geçiyor öne, renklerle düşünürken kitaplar yazıyorum. Anlıyorum ki yol tılsımlı... Ne renkler ne sözcükler yetiyor bu yolculuğa. İnsan, insanla ilerliyor düşler diyarına...”

1978’de İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi’ni (MSÜ) bitirdi. Kâğıtlara düşlerini boyayan çocuklara 24 yıl rehberlik etti.

Çeşitli karma sergilere katıldı, iki kişisel sergi açtı. Yapıtları Türkiye’den başka, İrlanda, İsveç, Japonya, İsviçre, Yunanistan’da özel koleksiyonlarda yer aldı.

Çocuklar için öykü ve romanlar yazdı. Bu yapıtlarıyla ödüller kazandı.

Renklerle oynamayı, çocukları ve gülmeyi çok seviyor.

www.asumanportakal.com

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

Sista Patina Labirenti (roman)

Picasso’nun Gözleri (öykü)

İçindekiler

Sunuş	7
Taklacı Miko	10
Yapabilirim	25
Büyük Kakuru	33
Picasso'nun Fırçası	41
Bıııııııııı!	51
Benim Adım Pablo Picasso	66

"Her çocuk bir sanatçudur."

Pablo Picasso

Sunuş

Picasso'nun Gözleri, Picasso'nun resimlerinden kurguladığım metinlerden oluşan bir öykü kitabıdır.

20. yüzyılın en ünlü sanatçılarından biri olan Picasso, ilk sanat eğitimini Güzel Sanatlar Akademisinde resim öğretmenliği yapan babasından aldı. Henüz dokuz yaşındayken yaptığı *Picador (Pikador)* isimli yağlı boya resmiyle sanat çevrelerinin dikkatini çekti.

"Her çocuk bir sanatçıdır. Sorun, büyüyünce de sanatçı kalabilmesidir."

Sözleriyle çocukluk dehasına ve yaratıcılığına büyük önem veren Picasso, klasik resimdeki ustalığından kurtulmak ve bir çocuk gibi resim yapabilmek için ömür harcadığını belirtmiştir.

"Her şeyi söylemem ama her şeyin resmini yaparım."

Toplam yüz elli binden fazla yapıtıyla *Guinness Rekorlar Kitabı*'na giren sanatçı, resim sanatının en üretken ismi olarak anılmaktadır.

"Kübizmi keşfettiğimizde, Kübizmi keşfetme amacımız yoktu. Sadece içimizdekileri ifade etmek istedik."

Ressam arkadaşı George Braque ile birlikte geliştirdikleri Kübizm akımıyla sanat tarihinde güçlü bir iz bırakan

sanatçının en ünlü yapıtı ise *Guernica*'dır. Yirminci yüzyılın en önemli resmi olan bu tablo, sergilendiği ilk günden itibaren bir efsaneye dönüşmüştür. Savaşın acımasızlığını ve yıkıcılığını sarsıcı bir kompozisyonla anlatan Picasso, bu yapıtıyla barışın önemini de vurgulamıştır.

"Ben aramam, bulurum."

Sözleriyle sahip olduğu üstün sanat yeteneğini, sıra dışı yaratıcılığını ve yıllar içinde geliştirdiği sanat bilgisini özetleyen Picasso, aslında daima aramıştır. Yeniliğin peşinde koşarken de hep bulmuştur. Kübizm akımını geliştirirken *kolaj* tekniğini keşfetmiş ve günlük yaşamda kullanılan iki boyutlu nesnelere (kâğıt, fotoğraf, kumaş, cam parçaları vb.) resme sokmuştur.

Dehası, üstün yeteneği, çalışkanlığı ve özgün yapıtlar üretme azmi ona çok genç yaşta büyük ün getirmiştir.

"Başarı tehlikelidir çünkü kendi kendinizi kopyalamaya başlarsınız."

Henüz kırk yaşına bile gelmeden zengin bir sanatçı olmayı başaran ender ressamlardan biridir Picasso. Resimlerinin çok satmasına rağmen, aynı tarzda resim yapmayı reddetmiştir. Sürekli yeni denemelere girmiş, değişik teknik ve tarzları harmanlayarak ilginç yapıtlar üretmiştir.

"Ben kralım!"

Sözleriyle modern resim sanatının tartışılmaz imparatoru olduğunu vurgulayan Picasso, dehası ve güçlü kişiliğiyle hakkında efsaneler çıkarılmasından hoşlanmış ve bunu desteklemiştir. İlginç yaşamı ve yapıtlarıyla sanat dünyasının ilgi odağı olmayı başarmıştır.

“Yeni bir resme her başladığımda kendimi boşluğa atıyormuşum gibi bir duyguya kapılırım. Ayaklarımın üstüne düşüp düşmeyeceğimi hiçbir zaman bilemem.”

Yaratıcılığına ve üstün yeteneğine teslim olmayı seven sanatçı, yaptığı her yeni resmin bilinmez bir serüven olduğunu söylemiştir. Görünür olmak isteyen biçim ve renkleri âdeta bir büyücü gibi düş dünyasından çekip çıkarmış ve sanat dünyasına armağan etmiştir.

Bu metne ve öykülere italik harflerle serpiştirdiğim deyişler Pablo Picasso'ya aittir.

Resimlerden öykülere yaptığımız yolculukta nice ressamın düşlerini paylaşmak dileğiyle...

Asuman Portakal

Taklacı Miko¹

Aşağıdan gelecek *pırlıtyı* kollayarak uçuruyordum yavru güvercinleri. Sağ yanımda süzülen Nino, gözü pek bir kuştı. Henüz çok genç olmasına rağmen usta bir uçucudan farksızdı. Kanatlarını neşeyle çırpın güvercini biraz daha izledikten sonra Çino'ya bakındım.

Yükselmeyi göze alamayan kuş, otuz kırk metre kadar aşağımızda uçuyordu. Onun yanına inmek için başımı geriye attığım gibi makara yapmaya başladım. Yaklaşırken, “Sıkılmadın mı buralarda?” diye seslendim ona.

Bana doğru süzülen kuş, “Tam on takla attın!” dedi, hayranlık dolu bir sesle.

“Hayret! Ben o hızla düşerken nasıl saydın?”

“Bilmem, saydım işte!”

Haklıydı Çino, on takla attığımda yaklaşık otuz metrelik bir düşüş yaşıyordum. Anlaşılan, biraz ürkek ama zeki bir kuş vardı karşımda.

Tekrar yükselmeden önce *pırlıtyı* verilip verilmediğini anlamak için aşağıya baktım. Henüz kimse yoktu avluda. Yanımda uçmaktan hoşnut görünen kuşa, “Hadi!” dedim. “Yüz elli metreye ne dersin?”

1 *Child with a Dove (Güvercinli Çocuk)*, Pablo Picasso, 1901

“O yüksekliğe çıkamam Miko!”

“Elbette çıkabilirsin, *yüksek uçucu* güvercinlerden biri olduğunu unutma.”

“Nereden biliyorsun, belki de kümeste pinekleyen o süs güvercinlerinden biriyimdir.”

“Boşuna gaganı yorma, kim olduğunu gayet iyi biliyorum.”

“Madem öyle, neden daha yükseklere çıkamıyorum?”

“Denemiyorsun da ondan.”

“Neden denemiyorum?”

“Cesaret edemediğinden...”

“Ne yani, sen şimdi bana ödle mi diyorsun?”

“Öyle bir şey demiyorum, beni doğru anla.”

O sırada “Pııııı!” diye rengârenk bir kuyruklu geçti yanımızdan. Bizimle alay edercesine yükselen saçaklıya bakakaldık.

“Bu da ne böyle?” dedi Çino, şaşkın bir sesle.

“Uçurtma!” dedim kanatlarımı daha hızlı çırparak. “İnsan elinden çıkma bir kuş bozuntusu.”

“Nasıl yani, insanların elleri kuş mu yumurtluyor?”

“Yok canım, kâğıt işi bunlar.”

“Kâğıt ne?”

“Ağaçlardan yapılan bir şey...”

“Demek bu kuşlar ağaçlardan yapılıyor ha? Ama ben hiç kuş ağacı görmedim ki etrafta.”

Meraklı yavrunun sorularına cevap verecek kadar sabrım yoktu bugün. “Takıl peşime!” diyerek yükselmeye başladım. Öbür güvercinin yanına çıktığımda kuş hâlâ aşağıdaydı.

“Hasta mı acaba?” diye guğuldadı Nino.

“Ne hastası?” dedim gagamdan soluyarak. “Cesaretsizsin teki!”

Tekrar makara yapmaya başladım. Yavru kuşun yanına indiğimde kararlı bir sesle uyardım onu. “Bugün de yükselmezsen bir daha benimle uçamazsın!”

Sözlerimi duymazdan gelen Çino, o can sıkıcı sorularından bir tane daha sordu:

“Ağaçtan yapılan kuşların içinde *uçuş pusulası* mı var Miko?”

“Ne pusulası?” diye terslendim. “Bildiğin kâğıt onlar!”

O sırada bize doğru alçalan uçurtma, ikimizi de selamlayarak geçip gitti yanımızdan. “Görüyor musun?” dedim öfkeyle. “Üç kuruşluk kâğıt, alay ediyor bizimle. Sen yükselmeye korkarken, şu saman kılıklı şey dalgasını geçiyor. Aşağıda onu uçuranın kim olduğunu bir bilsem!”

“Nasıl yani? Bunu uçuran biri mi var?”

“Var tabii, o bizim gibi canlı değil ki! İpini yönlendiren bir insan olmadan uçamaz.”

“İp mi? O da ne Miko? Ben hiç ipli kuş görmedim!”

“Off!” diye başımı geriye attım. “Sabır taşı olsa çatlar senin karşında!”

Biraz sonra tekrar Çino’ya doğru süzüldüm. Beni görünce kaldığı yerden devam eden kuş, “Sabır taşı ne?” demez mi!

Daha gagamı açmamıştım ki kuyruklu geçiverdi yanımızdan. Bu kırpık kâğıdın maskarası olmaya hiç niyetim yoktu. Yükselen uçurtmanın peşinden ben de hızlandım. Yavru kuşun da beni takip ettiğini görünce hayretler içinde kaldım. Benim başaramadığımı şu saman kılıklı kuyruklu başarmıştı.

Gözlerini uçurtmadan ayırmayan güvercin, farkında olma-

dan yükseliyordu. Nino'nun yanına çıktığımızda yüz altmış metredeydik. Çakma kuş ise on metre kadar altımızda hışırdıyordu.

Aşağıya bakan Çino, sevinçle çırdı kanatlarını. "Hiç de korktuğum gibi değilmiş, ipli kuşu bile geçtim!"

İki yanına yerleşen güvercinlerle grup hâlinde uçmaya başladık. İçimizdeki uçuş pusulaları sanki bizi tek bir güvercinle dönüştürmüştü. Kanatlarımızı neşeyle çırdıyor, gökyüzüne geniş kavisler çiziyorduk.

Etrafımızı karanlık bulutlar kaplamaya başlayınca aşağıya baktım. Beklediğim *pırlıtlı* tam zamanında verilmişti. "Hadi," dedim genç güvercinlere, "dalışa geçiyoruz."

Birer ok gibi uçtuk avluya. Yere konduğumuzda Konçi ile babası bizi bekliyordu. Hemen harekete geçen adam *pırlıtlı* yani elinde tuttuğu güvercini yere bıraktı. Arkasından hızlı bir şekilde Nino ile Çino'nun kanatlarını bağladı. Önerilerine de bir miktar yem koydu. Yavrular yiyip bitirdikten sonra avlunun başka bir köşesine de yem attı. Onları da silip süpüren güvercinler, çeşmeye doğru ilerlediler. Ben de Konçi'ye yanaşım. Yumuşak bir hareketle beni yerden alan kız, göğsüne bastırdı.

"Aferin Miko, iyi uçurdun ufaklıkları!"

Ben mutlulukla guğuldarken, o babasına döndü:

"Kuşlara *pırlıtlı vermeyi* bana da öğretir misin baba?"

Yavru güvercinlerden gözünü ayırmayan adam, uzun bir açıklama yaparak cevapladı kızın sorusunu:

"*Pırlıtlı vermek için onları hissetmen gerekir Konçi. Havadaki kuşu yere indirmenin püf noktası, ona sadece güvercin göstermek değildir. Yavruyu kazasız belasız yere indirebilmek için güvercinle birlikte kuş gibi uçtuğunu hayal etmen*

gerekiyor. Bu hissi yaşamadan başaramazsın kızım. Ama dert etme, zamanla sen de öğreneceksin. Yeter ki kuşları sevmekten vazgeçme.”

“Neden yem yemeden uçuyor yavrular baba? Üstelik sen her zaman, aç ayı oynamaz, dersin. Ama kuşları aç acına salıyorsun havaya.”

Kümeslerin suluklarını kontrol eden adam, gülümseyerek doğruldu.

“Bize geri dönmelerini sağlamak için böyle olması gerekiyor, yoksa alıp başlarını giderler.”

O sırada kızın ablası belirdi avluda. “Su hazır,” diyerek ufak bir testiye getirip babasına verdi. “İyice kaynatıp soğuttuk,” dedikten sonra hızlı adımlarla eve doğru yürüdü. Nedense Lola bizden pek hoşlanmıyordu. Onu bir kere bile güvercin severken görmedim.

Babası kuşların sularını tazelerken Konçi bir soru daha sordu:

“Ya kanatları? Onları bağlamasan olmaz mı? Yavruları böyle görmek beni üzüyor.”

Testiyi yere bırakan adam, yine sabırla yanıtladı kızın sorusunu:

“Meraklanma yavrum, canlarını yakmıyorum. Güvercinler bize iyice alışana kadar kanatlarını bağlamak zorundayım. Ne yazık ki, bunu öğrenmelerinin başka bir yolu yok.”

“Keşke olsaydı...” diyen Konçi, sımsıkı sarıldı bana. Sonra beni göz hizasına getirip gülümsedi. “Miko bizi bırakıp gitmez.”

Başını hafifçe sallayan adam, “O aileden artık,” dedi. “Henüz yavruyken onun kanatlarını da bağladım, yoksa buraya alışamaz, uçar giderdi.”

picasso'nun GÖZLERİ ASUMAN PORTAKAL

*"O gün anladım ki Guernica,
hiç susmayan bir resimdi."*

Pablo Picasso, sanatın üstünlüğünü dünyaya gösteren bir dâhiydi. Bunu da sadece boya, fırça ve sahip olduğu sınırsız hayal gücünü kullanarak yaptı.

Picasso'nun Gözleri renklerden sözcüklere, resimlerden öykülere uzanan bir yolculuk... Tablolardan kanatlanan güvercinler, dile gelen palyaçolar, Afrika maskeleri, tahta atlar ve tuvale yapışıp kalan bir fırçanın kılı konuşuyor bu öykülerde. Onları dinlerken de ressamın sanatına, sıra dışı yaratıcılığına ve değişik sanat dönemlerine tanıklık ediyoruz.

tudem.com

 tudemyayingrubu

ISBN: 978-605-285-518-8

9 786052 855188